

Göklerin ve yerin şuurlu sakinleri

Hasan Hüseyin Bey: “Risale-i Nur’da geçen zîşuur kelimesi kimleri kapsıyor? İnsandan başka zîşuur var mıdır?”

ZÎŞUURLAR KİMLERDİR?

Zîşuur, kendisine hayat ve ruh ile birlikte şuur ve bilinç de verilen, şuur ve bilinç sahibi, bilen, akl eden, yaptığını bilerek yapan, kendisine belirli ölçülerde ilim verilen kimse demektir.

Allah şuur sahibi üç sınıf varlık yaratmıştır: Melekler, Cinler ve İnsanlar.

Bu türlerin her üçü de şuurlarını Allah’ı bilmek, tanımak ve Allah’a kulluk yapmak yolunda kullanmakla yükümlüdürler. Bunlardan cinlere ve insanlara bu yükümlülüğü yerine getirmeleri için imtihana tâbi bir cüz’î irade verilmiştir.

Kur’ân bu imtihan sırlı yükümlülüğü şöyle ifade ediyor: “Sizi ey insanlar ve cinler yakında hesaba çekeceğiz! Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edersiniz? Ey cinler ve insanlar topluluğu! Eğer göklerin ve yerin sınırlarından çıkıp gitmeye gücünüz yeterse, haydi çıkın, gidin! Fakat Allah’ın vereceği bir kuvvet olmadan çıkamazsınız! Rabbinizin nimetlerinden hangi birini inkâr edersiniz?”¹

Anlaşıyor ki, şuur sahibi olan cinler ve insanlar Allah’ı bilmekle, tanımakla, ibadet etmekle ve sâlih amel işlemekle yükümlüdürler. Bu yükümlülüklerini yerine getirip getirmediyelerinden sorumludurlar. Şeytan ise cinlerden olduğu için, hiç şüphesiz imtihana tâbi bir zîşuurdur.

GÖKYÜZÜNÜN DE ŞUURLU SAKİNLERİ VAR

Yeryüzü gibi gökyüzünün de kendine münasip sakinleri bulunduğunu kaydeden Üstad Saîd Nursî Hazretleri, muhtelif cinste bulunan bu sakinlere şeriat lisanında melâike ve ruhanî dendiğini beyan ediyor. Bedüzzaman’a göre yeryüzünün küçüklüğüyle birlikte hayat ve şuur sahibi mahlûklarla doldurulması, boşaltılıp boşaltılıp şuur sahibi mahlûklarla yeniden doldurulması işaret ediyor ki, muhteşem kasırlar ve süslü saraylar hükmünde yıldızları bulunan şu gökyüzü de şuur, idrak, anlayış ve bilgi sahibi mahlûklarla doludur. Onlar da insanlar ve cinler gibi şu âlem sarayının seyircileri, şu kâinat kitabının mütalâacıları ve şu İlâhî saltanatın

dellâllarıdır.

Bedüzzaman'a göre bu kâinatın had ve hesaba gelmeyen tezyinat ve süslemelerle, güzel ve eşsiz nakışlarla süslendirilmesi, apaçık, düşünce, akıl ve bilgi sahibi kimselerin bulunmasını gerekli kılıyor. Çünkü güzellik, âşık ister. Yemek aç olana verilir. Oysa insanlar ve cinler bu sonsuz vazifeye, şu haşmetli nezarete, bu geniş kulluğa karşı milyondan ancak birini yapabiliyorlar.

Demek bu sonsuz ve çok çeşitli vazifelerde kulluk görevini yerine getirmek üzere melâike nevileri ve ruhanî cinsleri lâzımdır. Gezegenlerden ve yıldızlardan yağmur damlalarına kadar bir kısım seyyar cisimler çeşit çeşit meleklerin binekleri hükmündedirler. Kuşlardan sineklere kadar bir kısım hayvanlar çeşit çeşit meleklerin tayyareleri hükmündedirler.² Melekler bu varlıkların hayatlarıyla Allah'a takdim ettikleri manevî tesbih ve zikirleri melek diliyle ve şuurlu bir şekilde temsil ve ilân ediyorlar.³

MÜZİK NE ZAMAN HARAMDIR?

İsmail Bey: "Kur'ân'ın şevki ise, ruh düşer heyecana; şevk-i meali verir. İşte bu sırra binaen , şeriat-ı Ahmediye (asm) lehviyatı istemez. Bazı âlât-ı lehvi tahrim edip, bir kısmı helâl diye izin verir. Demek, hüzn-ü Kur'ânî veya şevk-i tenzilî veren âlet, zarar vermez. Eğer hüzn-ü yetimî veya şevk-i nefsanî verse, âlet haramdır. Değişir eşhasa göre; herkes birbirine benzemez." (Kastamonu Lâhikası, s.134) Bu cümleyi açıklar mısınız? Şevk-i tenzilî veren âlet, zarar vermez cümlesini nasıl anlamalıyız?"

Bedüzzaman Hazretleri müzikle ilgili kerahet veya haramlık durumunu bu veciz sözlerinde bildirmiştir. Dinlenen müzik, eğer Kur'ân'a dayalı bir şevk içeriyorsa, bundan ruh yüksek şevk ve heyecan duyar. Şevk-i tenzilî, inen vahyi veya inen vahiyle ilgili değerleri konu alan şevktir. Müzik âleti Kur'ân ile ilgili bir hüzn de verse, vahiy değerleri ile ilgili bir şevk de verse, bu zarar vermez.

Fakat Muhammed Aleyhisselâtü Vesselâm'ın şeriatı nefse çılgınlık veren eğlenceleri istemiyor, insanın isyana sürüklenmesini de hoş görmüyor. Eğer müzik âleti insanın nefsanî hazlarını tahrik ediyor veya insana yetimâne hüznler veriyor ve insanı isyana sürüklüyorsa haramdır.

Eğer müzik parçası veya müzik âleti ne haz, ne isyan veriyor, ne de vahiy değerleri ile ilgili bulunmuyorsa, böyle parçalar ruhta meydana getirdiği tesire göre hüküm alır.

Dipnotlar:

1 - Rahmân Sûresi: 31-34.

2- Sözlür, s. 162.

3- Sözlür, s. 318.